

ZAKON O CARINSKOJ POLITICI
BOSNE I HERCEGOVINE

PRILOG
ROBA OSLOBOĐENA UVOZNIH DAŽBINA

ROBA OSLOBOĐENA PLAĆANJA UVOZNIH DAŽBINA

Član 1.

Okvir i osnovne definicije

1. Ovim prilogom, u skladu s članom 176. ovog zakona, propisuju se oni slučajevi u kojima se, pod posebnim uslovima, oslobađanje od plaćanja dažbine odobrava pojedinačno kada se roba stavlja u slobodan promet u BiH.

2. U smislu ovog aneksa:

(a) "**Količina i vrijednost robe koju putnik može unijeti**" znači količinu određene robe i ukupnu vrijednost robe koju putnik može unijeti u carinsko područje BiH jednom dnevno prilikom dolaska u carinsko područje BiH iz strane zemlje, pod uslovom da je roba nekomercijalnog karaktera.

(b) "**Lična imovina**" znači svu imovinu namijenjenu za ličnu upotrebu određenih lica ili za zadovoljavanje potreba njihovog domaćinstva.

"Ličnu imovinu" naročito čini sljedeće:

(i) predmeti domaćinstva;

(ii) bicikli i motocikli, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletnički brodovi i privatni avioni.

Potrepštine za domaćinstvo koje odgovaraju normalnim porodičnim zahtjevima, kućni ljubimci i jahaće životinje, kao i portabl instrumenti za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke, potrebne određenom licu za obavljanje njegove djelatnosti ili zanimanja, također čine "ličnu imovinu".

(c) "**Predmeti domaćinstva**" znače lične predmete, kućnu posteljinu, namještaj i opremu namijenjenu za ličnu upotrebu tih lica ili za zadovoljavanje potreba njihovog domaćinstva. Međutim, karakter i količina "predmeta domaćinstva" ne smiju biti takvi da upućuju na to da se oni uvoze iz komercijalnih razloga.

(d) "**Lični prtljag**" znači sav prtljag koji je putnik u stanju prijaviti carinskim organima prilikom svog dolaska u BiH, kao i svaki drugi prtljag koji se naknadno predoči ovim istim organima, pod uslovom da se može pružiti dokaz da je prilikom polaska putnika zaveden kao prateći prtljag kod kompanije koja ga je prevezla u BiH iz zemlje polaska.

(e) "**Roba nekomercijalnog karaktera**" znači uvoze povremenog karaktera, a koji se sastoje isključivo od robe za ličnu upotrebu putnika ili njihovih porodica, ili od robe koja je namijenjena za darove; karakter i količina takve robe ne smiju biti takvi da upućuju na to da se uvoze iz komercijalnih razloga.

(f) “**Carinska olakšica**” znači da se stopa koja je precizirana u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi BiH ne primjenjuje.

(g) “**Uzorci robe**” znače svaki proizvod koji predstavlja vrstu robe čiji način prijavljivanja i količina, za robu iste vrste ili kvaliteta, isključuju njihovu upotrebu u bilo koje druge svrhe izuzev za pribavljanje narudžbi.

(h) “**Alkoholni proizvodi**” znače: proizvode (pivo, vino, aperitivi s vinskom ili alkoholnom bazom, konjaci, likeri ili alkoholni napici, itd.) koji potpadaju pod tarifnu oznaku br. 22 03 do 22 09 u Tarifnom pregledu Zakona o carinskoj tarifi Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Roba sadržana u ličnom prtljagu putnika

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja je sadržana u ličnom prtljagu putnika koji dolazi iz inozemstva, a koja ne podliježe bilo kakvim važećim ograničenjima ili zabranama, pod uslovom da takvi uvozi nisu komercijalnog karaktera.

2. Carinska olakšica navedena u stavu 1. ovog člana, a u vezi s dolje nabrojanom robom, primjenjuje se uz sljedeća količinska ograničenja po putniku i po danu:

(a) roba nekomercijalnog karaktera, uključujući darove i suvenire koji se nalaze u ličnom prtljagu putnika, a čija carinska vrijednost nije veća od 200 KM.

(b) proizvodi od duhana:

(i) 200 cigareta; ili

(ii) 100 cigarilosa; ili

(iii) 250 grama duhana.

(c) alkoholna pića:

(i) 2 litra stolnog vina;

(ii) 1 litra alkohola ili žestokog pića od preko 22% vol.; ili 2 litra desertnog vina, pjenušca ili drugih pića;

(d) parfemi i toaletne vode:

(i) 60 cc/ml parfema;

(ii) 250 cc/ml toaletne vode.

3. Putnici mlađi od 17 godina nemaju pravo uvoziti robu navedenu u stavu 2. tačka (b) i (c) ovog člana.

Član 3.

Lična imovina fizičkih lica koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u BiH

1. Od plaćanja uvoznih dažbina oslobađa se lična imovina uvezena od fizičkih lica koje svoje mjesto boravka premještaju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.

2. Carinska olakšica je ograničena na ličnu imovinu koja je:

(a) bila u vlasništvu i, u slučaju nepotrošive robe, uključujući bicikla i motocikla, privatna motorna vozila i njihove prikolice, kamp kućice, izletničke brodove i privatne avione, koje je određeno lice koristilo u svom pređašnjem mjestu boravka najmanje šest mjeseci do dana kada je prestalo imati mjesto boravka u stranoj zemlji iz koje je došlo;

(b) koja se namjerava koristiti u iste svrhe u mjestu prebivališta tog lica u BiH.

3. Na zahtjev carinskog organa, fizičko lice obavezno je priložiti dokaz o tome da je ispunjen vremenski period koji se pominje u stavu 2. tačka (a) ovog člana.

4. Carinska olakšica može se odobriti samo licima čije je mjesto boravka bilo van BiH u neprekidnom trajanju od najmanje 12 mjeseci, odnosno najmanje 12 mjeseci u vremenskom periodu od četiri godine boravka.

5. Carinska olakšica odobrava se isključivo za ličnu imovinu koja je prijavljena za stavljanje u slobodan promet u roku od 12 mjeseci od dana ustanovljenja prebivališta unutar carinskog područja BiH.

6. Izuzev za posebne odredbe precizirane u prethodnom odjeljku ovog priloga, nikakve carinske olakšice ne odobravaju se za:

(a) alkoholne proizvode;

(b) duhan i proizvode od duhana;

(c) komercijalna prijevozna sredstva;

(d) proizvode koji se koriste za obavljanje djelatnosti ili zanimanja, izuzev portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke.

7. Lična imovina kojoj je dozvoljen uvoz bez plaćanja dažbine ne može se posuđivati, davati kao garancija, iznajmiti ili ustupiti, bilo za naknadu ili besplatno, u roku od 12 mjeseci od dana prihvatanja prijave za stavljanje robe u slobodan promet, bez prethodnog dobivanja saglasnosti carinskih organa.

8. Svaka pozajmica, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavu 7. ovog člana povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na ime predmetne imovine po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan takve pozajmice, davanja u vidu garancije, iznajmljivanja ili ustupanja, a na bazi vrste imovine i carinske vrijednosti koja je utvrđena ili prihvaćena tog dana od nadležnih carinskih organa.

Član 4.

Lična imovina stečena nasljedstvom

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se lična imovina koju su državljani BiH i strani državljani stalno nastanjeni u BiH naslijedili u inozemstvu.

2. U svrhu stava 1. ovog člana, pojam "lična imovina" znači i predmete domaćinstva koji su činili imovinu pokojnika.

3. Izuzev za posebne odredbe koje se odnose na robu sadržanu u ličnom prtljagu putnika, carinske olakšice ne odobravaju se za:

(a) alkoholne proizvode;

(b) duhan i proizvode od duhana;

(c) komercijalna prijevozna sredstva;

(d) proizvode koji se koriste prilikom obavljanja djelatnosti ili zanimanja, izuzev portabl instrumenata za primijenjenu umjetnost ili humanističke nauke koji su bili potrebni za obavljanje djelatnosti ili zanimanja pokojnika;

(e) zalihe sirovina i gotovih ili polugotovih proizvoda;

(f) žive životinje i poljoprivredni proizvodi koji premašuju količine potrebne za normalne porodične potrebe.

4. Carinska olakšica odobrava se isključivo za ličnu imovinu stavljenju za slobodan promet najkasnije godinu dana od dana kada je određeno lice steklo pravo na tu imovinu. Međutim, carinski organi mogu produžiti ovaj vremenski rok na osnovu posebnih razloga.

5. Stavovi 1. do 4. ovog člana također se primjenjuju i na ličnu imovinu koju nasljedstvom steknu lica iz člana 4. tačka (1) (c) ovog zakona koja se bave neprofitnom djelatnošću i koja su registrirana u carinskom području BiH.

Član 5.

Predmeti domaćinstva za opremanje sekundarnog boravišta

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti domaćinstva koje uvozi fizičko lice s uobičajenim mjestom boravka van BiH s ciljem opremanja sekundarnog mjesta boravka u carinskom području BiH.

2. Oslobađanje se ograničava na sljedeće predmete domaćinstva koji su:

(a) izuzev u posebnim slučajevima i pod opravdanim okolnostima, korišteni i pripadali dotičnom licu u periodu od najmanje šest mjeseci prije izvoza tih predmeta domaćinstva;

(b) i po prirodi i količini odgovaraju normalnom opremanju tog sekundarnog boravišta.

3. Oslobađanje se odobrava samo sljedećim licima:

(a) koja imaju uobičajeno mjesto boravka van BiH neprekidno najmanje 12 mjeseci;

(b) koja su vlasnici sekundarnog boravišta ili su ga iznajmili na najmanje dvije godine; i

(c) koja se obavezuju da sekundarno boravište neće iznajmiti trećem licu dok oni ili njihove porodice budu odsutne.

4. Oslobađanje se može ograničiti na jednokratno korištenje za jedno te isto sekundarno boravište.

5. Dozvola za oslobađanje može podlijegati polaganju garancije kako bi se osiguralo plaćanje bilo kakvog carinskog duga koji bi mogao proizaći.

6. Iznajmljivanje ili prijenos sekundarnog boravišta na treće lice prije isteka perioda od dvije godine od dana prihvatanja uvoza predmeta za domaćinstvo povlači za sobom plaćanje odgovarajućeg iznosa dažbina, po stopi koja se primjenjuje u trenutku iznajmljivanja ili prijena a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti prihvaćene ili procijenjene tog dana od strane carinskih organa. Oslobađanje se nastavlja primjenjivati ako se ti predmeti koriste za opremanje novog sekundarnog boravišta pod uslovom da se poštuju odredbe stava 3. tačka (b) i (c) ovog člana.

7. Bilo kakvo posuđivanje, davanje u zalog, iznajmljivanje ili prijenos, bilo uz naknadu ili besplatno, tih predmeta domaćinstva trećem licu prije isteka perioda od dvije godine od dana odobravanja povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina

pod istim uslovima pomenutim u stavu 6 ovog člana. Ovaj period može biti produžen do 10 godina za predmete domaćinstva s većom vrijednošću.

Član 6.

Osnovna sredstva i druga oprema uvezena u svrhu prijenosa poslova iz treće zemlje u BiH

1. Od plaćanja dažbine oslobođaju se osnovna sredstva i druga oprema koja pripada poduzetništvima koja su definitivno prekinula svoju djelatnost u stranoj zemlji i premjestila se u carinsko područje BiH, kako bi tu nastavila obavljati sličnu djelatnost.

U slučajevima gdje je premješteno preduzeće poljoprivredno gazdinstvo, živa stoka koja mu pripada također se uvozi bez plaćanja dažbine.

2. U svrhe stava 1. ovog člana, "preduzeće" znači nezavisnu ekonomsku jedinicu proizvodne ili uslužne djelatnosti.

3. Oslobođanje od plaćanja dažbine ograničava se na osnovna sredstva i drugu opremu koja je:

(a) korištena u poduzetništvu najmanje 12 mjeseci do dana kada je ono prestalo poslovati u stranoj zemlji iz koje je prenijelo svoje djelatnosti;

(b) koja se namjerava koristiti u iste svrhe nakon prijenosa;

(c) koja odgovara karakteru i obimu dotičnog poduzetništva.

4. Carinska olakšica ne odobrava se poduzetništvima čiji je premještaj u carinsko područje BiH uslijedio nakon ili u svrhu spajanja sa ili apsorpiranja od strane poduzetništva ustanovljenog u carinskom području BiH, osim u slučaju pokretanja nove djelatnosti u navedenom poduzetništvu.

5. Carinska olakšica ne odobrava se za:

(a) prijevozna sredstva koja po svom karakteru ne predstavljaju sredstva za proizvodnju ili uslužnu djelatnost;

(b) namirnice svih vrsta namijenjene za prehranu ljudi ili životinja;

(c) gorivo i zalihe sirovina, gotovih ili polugotovih proizvoda;

(d) žive životinje koje su u posjedu trgovaca.

6. Carinska olakšica koja se odobrava prema odredbama ovog člana odobrava se isključivo za osnovna sredstva i opremu koja se unosi u pogledu stavljanja u

slobodan promet prije isteka roka od 12 mjeseci od dana kada preduzeće prestane sa svojom djelatnošću u stranoj zemlji iz koje dolazi.

7. Dok ne istekne rok od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćena prijava za stavljanje u Slobodan promet, osnovna sredstva i oprema koja je uvezena bez plaćanja dažbine ne smije se pozajmljivati, davati kao garancija, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, bez prethodne saglasnosti carinskih organa.

8. Svaka pozajmica, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka vremenskog roka navedenog u stavu 7. ovog člana, povlači za sobom plaćanje odgovarajućih dažbina na određenu robu, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan kada je izvršeno pozajmljivanje, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.

9. Stavovi 1. do 8. ovog člana također se primjenjuju i na osnovna sredstva i opremu koja pripada licima koja se bave slobodnom djelatnošću, te licima iz člana 4. tačka (1) (c) ovog zakona koja se bave neprofitnom djelatnošću, a koja ove djelatnosti prebacuju iz strane zemlje u carinsko područje BiH.

Član 7.

Proizvodi koje poljoprivrednici iz BiH dobiju na posjedima smještenim u stranoj zemlji

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se poljoprivredni, stočarski, pčelarski, hortikulturni i šumski proizvodi koje s imanja smještenih u zemlji koja graniči s carinskim područjem BiH dobiju poljoprivrednici koji svoje preduzeće imaju u navedenom carinskom području koje graniči sa stranom zemljom.

2. Da bi imali koristi od odredbi stava 1. ovog člana, stočarski proizvodi moraju biti dobiveni od stoke koja potiče iz BiH, odnosno koja je stavljena u slobodan promet.

3. Oslobađanje se ograničava na proizvode koji nisu bili podvrgnuti bilo kakvom drugom tretmanu osim onog koji obično slijedi nakon žetve ili proizvodnje.

4. Oslobađanje se odobrava samo za one proizvode koje poljoprivrednici unose u carinsko područje BiH, odnosno koji se unesu u njihovo ime.

5. Stavovi 1. do 4. ovog člana također se primjenjuju i na proizvode koje ribarenjem ili uzgojem ribe na jezerima ili vodenim tokovima koji se nalaze na granici između BiH i neke druge zemlje dobivaju ribari iz BiH, a isto tako i na proizvode koje lovom na takvim jezerima ili vodenim tokovima dobivaju sportisti iz BiH.

Član 8.

Sjemeni, đubriiva i proizvodi za obradu zemljišta koje uvoze poljoprivrednici u stranim zemljama za korištenje na posjedima koja graniče s tim zemljama

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se sjemeni, đubriiva, proizvodi za obradu zemljišta i usjevi namijenjeni za korištenje na posjedu smještenom u carinskom području BiH koje se graniči sa stranom zemljom i koje obrađuju poljoprivrednici koje svoje glavno gazdinstvo imaju unutar navedene strane zemlje, a koje se graniči s carinskim područjem BiH.
2. Oslobađanje se ograničava na količine sjemeni, đubriiva i drugih proizvoda potrebnih za obradu posjeda.
3. Oslobađanje se dozvoljava samo za sjemeni, đubriiva ili druge proizvode koje direktno uvozi na carinsko područje BiH poljoprivredni proizvođač ili u njegovo ime.
4. Bosna i Hercegovina može usloviti ovo oslobađanje dobivanjem reciprocitetnog tretmana.

Član 9.

Roba za žrtve nesreća

1. Roba uvezena od javnih organa u BiH ili dobrotvornih, odnosno humanitarnih organizacija odobrenih od nadležnih organa, oslobađa se plaćanja dažbine kada je namijenjena:
 - (a) za besplatnu raspodjelu žrtvama nesreća koje su pogodile područje BiH;
 - (b) za stavljanje na besplatno raspolaganje žrtvama takvih nesreća dok ostaju u vlasništvu dotičnih organizacija.
2. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba uvezena za slobodan promet od strane agencija za pružanje pomoći u nesreći s ciljem zadovoljavanja njihovih potreba za vrijeme dok obavljaju svoju djelatnost pod istim uslovima iz stava 1. ovog člana.
3. Oslobađanje se ne odobrava za materijale i opremu namijenjenu za obnovu područja pogođenih nezgodom.
4. Oslobađanje se odobrava samo organizacijama čiji računovodstveni postupci omogućavaju nadležnim organima da nadgledaju njihovo poslovanje i koje pružaju sve garancije koje se smatraju neophodnim.

5. Organizacije koje uživaju olakšice ne mogu posuditi, iznajmiti ili ustupiti, bilo uz naknadu ili besplatno, robu iz stava 1. ovog člana pod drugačijim uslovima od onih predviđenih u ovom članu, bez dobivanja prethodnog odobrenja u vezi s tim od nadležnih organa. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja je i sama ovlaštena da koristi olakšicu, ona se nastavlja odobravati, pod uslovom da je ta druga organizacija koristi u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane nadležnih organa.

6. Roba iz stava 1. tačka (b) ovog člana, nakon što je žrtve nesreće prestanu koristiti, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, osim ako to ne odobri nadležni organ.

7. Ako se roba posudi, iznajmi ili ustupi organizaciji koja i sama ima pravo na olakšicu u skladu sa stavom 1. ovog člana ili, ako to odgovara, olakšica nastavlja da se odobrava pod uslovom da je takve organizacije koriste u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu. U ostalim slučajevima, posudba, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju dažbine po stopi koja se primjenjivala na dan posudbe, iznajmljivanja ili ustupanja, na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane carinskih organa.

Član 10.

Roba za dobrotvorne ili humanitarne organizacije

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se sljedeća uvezena roba u mjeri u kojoj to neće dovesti do zloupotrebe ili većih poremećaja u konkurenciji:

(a) osnovne potrepštine koje uvezu javne organizacije ili dobrotvorne organizacije, a koje nadležni organi ovlaste za njihovu raspodjelu u humanitarne svrhe;

(b) roba koju lice ili organizacija registrirana u stranoj zemlji šalje besplatno, a bez ikakve komercijalne namjere pošiljaoca, javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od strane nadležnih organa za prikupljanje priloga na dobrotvornim manifestacijama u korist siromašnih lica;

(c) oprema i kancelarijski materijali koje lica ili organizacije registrirane van carinskog područja BiH, bez ikakve komercijalne namjere pošiljaoca, besplatno šalju javnim organizacijama ili drugim dobrotvornim ili humanitarnim organizacijama odobrenim od nadležnih organa, a isključivo za zadovoljenje operativnih potreba ili za ostvarivanje njihovih dobrotvornih ili humanitarnih ciljeva.

2. U smislu stava 1. tačka (a) ovog člana, "osnovne potrepštine" znače robu koja je potrebna da zadovolji neposredne potrebe ljudi, npr. hrana, lijekovi, odjeća i posteljina.

3. Nikakva carinska olakšica ne odobrava se za:

(a) alkoholne proizvode;

(b) duhan i duhanske proizvode;

(c) kafu;

(d) motorna vozila izuzev ambulantnih kola i specijalnih vozila za prijevoz invalidnih lica.

4. Carinska olakšica odobrava se samo organizacijama čije računovodstvene procedure omogućuju nadležnim organima da nadgledaju njihovo poslovanje, odnosno koje nude sve garancije koje se smatraju neophodnim.

5. Organizacije koje uživaju olakšice ne smiju posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, robu i opremu preciziranu u stavu 1. u druge svrhe od onih koje su precizirane u stavu 1. tačka (a) i (b) ovog člana bez prethodne saglasnosti carinskih organa.

6. Ako se roba i oprema pozajmljuje, izdaje ili ustupa organizaciji koja i sama ima pravo na carinsku olakšicu u skladu s stavom 1. ovog člana, carinska olakšica se i dalje odobrava pod uslovom da takva organizacija koristi robu u one svrhe za koje se daje pravo na takvu olakšicu.

7. U drugim slučajevima, pozajmljivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju dažbine, po carinskoj stopi koja se primjenjivala na dan pozajmljivanja, iznajmljivanja ili ustupanja, a na osnovu vrste robe ili opreme i carinske vrijednosti ustanovljene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.

8. Organizacije navedene u stavu 1. ovog člana, koje prestanu ispunjavati uslove po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu, ili koje namjeravaju koristiti robu i opremu primljenu bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su precizirane tim stavom, moraju o tome obavijestiti nadležne organe.

9. Roba i oprema koja ostane u vlasništvu organizacija koje prestanu ispunjavati uslove po kojima imaju pravo na carinsku olakšicu podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uslova a na osnovu vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.

10. Roba i oprema koju organizacije koje uživaju carinsku olakšicu koriste u druge svrhe od onih preciziranih u stavu 1. ovog člana podliježu plaćanju odgovarajućih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan prestanka ispunjavanja ovih uslova, a

na osnovu vrste robe i opreme, odnosno carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od carinskih organa.

Član 11.

Roba namijenjena za potrebe slijepih lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, naučno ili kulturno usavršavanje slijepih lica, a koji su navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor.

2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovno, naučno ili kulturno usavršavanje slijepih lica, koji su navedeni u listi koju sačinjava Upravni odbor, pod uslovom da ih uvoze:

(a) slijepa lica za svoju ličnu upotrebu;

(b) institucije ili organizacije koje se brinu za obrazovanje ili pružanje pomoći slijepim licima, a koje su odobrene od nadležnih organa u BiH u svrhu ulaska ovih artikala bez plaćanja dažbine.

3. Olakšica iz stava 2. ovog člana primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se koristi za održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uslovom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istovremeno kad i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Član 12.

Roba namijenjena za potrebe drugih hendikepiranih lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se predmeti koji su posebno dizajnirani za obrazovanje, zapošljavanje ili društveno napredovanje fizički ili mentalno hendikepiranih lica, pod uslovom da ih uvoze:

(a) hendikepirana lica za svoju ličnu upotrebu;

(b) institucije ili organizacije koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili pružanjem pomoći hendikepiranim licima, a koje imaju odobrenje nadležnih organa da uvezu takve artikle bez plaćanja dažbine.

2. Predmeti iz stava 1. ovog člana oslobađaju se od plaćanja dažbine pod uslovom da se ne proizvode u BiH.

3. Oslobađanje iz stava 1. ovog člana primjenjuje se na rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su konkretno namijenjeni za dotične artikle, kao i na alat koji se koristi za održavanje, provjeravanje, kalibraciju ili popravku navedenih artikala, pod uslovom da se takvi rezervni dijelovi, komponente, pribor ili alat uvoze istovremeno kad i navedeni artikli ili, ako se uvoze naknadno, da se može utvrditi da su namijenjeni za artikle koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, odnosno koji bi imali pravo na oslobađanje u vrijeme kada je oslobađanje zatraženo za konkretne dotične rezervne dijelove, komponente ili pribor i alat.

Član 13.

Putnički automobili koje uvoze invalidna lica

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se invalidna lica na putnički automobil koji uvezu iz inozemstva jednom u periodu od pet godina, a koji će koristiti kao ortopedsko ili drugo pomagalo.

2. U smislu stava 1. ovog člana, sljedeća lica smatraju se invalidnim licima koja mogu ostvariti pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine pri uvozu putničkog automobila kao ortopedskog ili drugog pomagala:

(a) ratni vojni invalidi, ako je rješenjem nadležne komisije za utvrđivanje stepena invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 70%, kao i za utvrđeni stepen invalidnosti od 50% i više, ako se radi o amputacijama i težim oštećenjima ekstremiteta koja uslovljavaju upotrebu vozila prilagođenih invalidnim licima;

(b) ostala invalidna lica, ako je rješenjem nadležne komisije za utvrđivanje stepena invalidnosti prema propisima o invalidskom osiguranju utvrđeno tjelesno oštećenje od najmanje 80%, posebno organa za kretanje (donji ekstremiteti, karlica, kralježnica) kao i drugih organa koji dovode do deformacije funkcije donjih ekstremiteta; potpuni gubitak ili oštećenje vida; teži oblik retardiranosti ili paralize.

3. Invalidno lice može uvesti putnički automobil do vrijednosti od 30.000 KM, odnosno putnički automobil posebno prilagođen za prijevoz invalidnih lica, bez ograničenja vrijednosti.

Član 14.

Predmeti neznatne vrijednosti koji se povremeno primaju u pismima i poštanskim paketima

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se plaćanja dažbine za predmete neznatne vrijednosti koje prime iz inozemstva u pismima i poštanskim paketima, u vrijednosti do 50 KM.

2. Oslobađanje se ne primenjuje na:

(a) alkoholne proizvode;

(b) parfeme i toaletne vode;

(c) duhan i duhanske prerađevine.

3. Uobičajeno primanje paketa u smislu ovog stava podrazumijeva primanje paketa iz inozemstva jednom u toku sedmice.

Član 15.

Razna dokumenta i predmeti

Sljedeća dokumenta i predmeti oslobođaju se od plaćanja dažbine:

(a) dokumenta koja se besplatno šalju javnim službama u BiH i entitetima;

(b) publikacije stranih vlada i publikacije zvaničnih međunarodnih organa namijenjene za besplatnu raspodjelu;

(c) glasački listići za izbore u organizaciji organa u trećim zemljama;

(d) predmeti koji se kao dokazi ili u slične svrhe podnose sudovima ili drugim zvaničnim institucijama u BiH i entitetima;

(e) primjerci potpisa i cirkularna pisma koja se dostavljaju kao dio uobičajene razmjene informacija između javnih službi ili bankarskih institucija;

(f) službeni štampani materijali koje prima Centralna banka BiH i agencije za bankarstvo u entitetima;

(g) izvještaji, izjave, note, prospekti, obrasci zahtjeva i ostala dokumenta koja sačinjavaju poduzetništva ustanovljena u trećoj zemlji i dostavljena vlasnicima ili upisnicima vrijednosnih papira koje izdaju ta poduzetništva;

(h) snimljeni materijali (bušene kartice, tonski zapisi, mikro filmovi, itd.) za prijenos informacija koje se besplatno šalju određenom primaocu, u mjeri u kojoj uvoz bez plaćanja dažbine ne dovodi do zloupotrebe ili većih poremećaja konkurencije;

(i) spisi, archive, štampani obrasci i druga dokumenta koja se koriste na međunarodnim sastancima, konferencijama ili kongresima, te izvještaji o takvim skupovima;

(j) planovi, tehnički crteži, tlocrti, opisi i druga slična dokumenta uvezena s ciljem dobivanja ili ispunjavanja narudžbi u trećim zemljama ili učešća na takmičenju koje se održava na carinskom području BiH;

(k) dokumenta koja se koriste prilikom ispitivanja koja institucije iz trećih zemalja obavljaju u carinskom području BiH;

(l) štampani obrasci koji se koriste kao zvanična dokumenta u međunarodnom prometu vozila ili roba prema međunarodnim konvencijama;

(m) štampani obrasci, naljepnice, karte i slična dokumenta koje prijevozna ili hotelijerska poduzetništva u trećoj zemlji dostavljaju putničkim agencijama u carinskom području BiH;

(n) korišteni štampani obrasci i karte, otpremnice, konosmani, tovarni listovi i druga komercijalna ili kancelarijska dokumenta;

(o) zvanični štampani obrasci iz treće zemlje ili od međunarodnih organa i štampani materijali koji su u skladu s međunarodnim standardima, a koje udruženja trećih zemalja dostavljaju za raspodjelu odgovarajućim udruženjima smještenim u carinskom području BiH;

(p) fotografije, slajdovi i stereotipne podloge za fotografije, s tekstom ili bez teksta, koje se dostavljaju novinskim agencijama ili izdavačima novina ili časopisa.

Član 16.

Roba koja se uvozi u trgovačko-promotivne svrhe

Uzorci robe zanemarljive vrijednosti

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se uzorci robe koji su zanemarljive vrijednosti, a koji se mogu koristiti samo za narudžbu one vrste robe koju predstavljaju s ciljem njihovog uvoza u carinsko područje BiH.

2. Nadležni carinski organ može zahtijevati da određeni proizvodi, da bi koristili carinsku olakšicu iz stava 1. ovog člana, moraju biti učinjeni trajno neupotrebljivim tako što će se pocijepati, perforirati ili jasno i neizbrisivo označiti, ili nekim drugim procesom, pod uslovom da takav postupak ne uništi njihov karakter uzorka.

Štampani i reklamni materijal

3. Od plaćanja dažbine oslobađaju se štampani i reklamni materijali kao što su katalogi, cjenovnici, uputstva za upotrebu ili brošure, pod uslovom da se odnose na:

(a) robu namijenjenu za prodaju ili iznajmljivanje, ili

(b) prijevoz, komercijalno osiguranje ili bankarske usluge koje pruža pravno lice ustanovljeno van carinskog područja BiH.

4. Carinska olakšica iz stava 3. ovog člana ograničena je na štampani i reklamni materijal

koji ispunjava sljedeće uslove:

(a) na štampanom materijalu mora jasno biti naznačeno ime poduzetništva koje proizvodi, prodaje ili iznajmljuje robu ili koje pruža usluge na koje se taj materijal odnosi;

(b) svaka pošiljka ne smije sadržavati više od jednog dokumenta ili jedne kopije svakog dokumenta ako je sačinjena od nekoliko dokumenata. Pošiljke koje se sastoje od više kopija istog dokumenta mogu biti oslobođene od plaćanja dažbine pod uslovom da njihova ukupna bruto težina ne premašuje jedan kilogram;

(c) štampani materijali ne smiju biti predmetom zbirnih pošiljki od istog pošiljaoca istom primaocu;

(d) artikli za reklamne svrhe koji su bez stvarne komercijalne vrijednosti, a koje snabdjevači besplatno dostavljaju svojim kupcima i koji se, osim njihove reklamne funkcije, ne mogu koristiti u druge svrhe.

Proizvodi koji se koriste ili konzumiraju na trgovačkim sajmovima ili sličnim manifestacijama

5. Sljedeći predmeti oslobađaju se od plaćanja dažbine:

(a) mali reprezentativni uzorci robe koja je proizvedena van BiH, a koji su namijenjeni za trgovačke sajmove ili slične manifestacije;

(b) roba koja je uvezena isključivo za demonstraciju mašina i aparata koji su proizvedeni van carinskog područja BiH i izloženi na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji;

(c) različiti materijali male vrijednosti poput boja, lakova, tapeta, itd. koji se koriste prilikom podizanja, opremanja i dekoracije privremenih štandova za predstavnike stranih zemalja na trgovačkom sajmu ili sličnim manifestacijama, a koji se upotrebom uništavaju;

(d) štampani materijal, katalogi, prospekti, cjenovnici, reklamni poster, kalendari, bilo da su ilustrirani ili ne, neuokvirene fotografije i drugi proizvodi koji se daju besplatno da bi se reklamirala roba koja je proizvedena van carinskog područja BiH i izložena na trgovačkom sajmu ili sličnoj manifestaciji.

6. U smislu stava 5. ovog člana, "trgovački sajam ili slična manifestacija" znači:

(a) izložbe, sajmovi, predstave i slične manifestacije u vezi s trgovinom, industrijom, poljoprivredom ili zanatstvom;

(b) izložbe ili manifestacije koje se održavaju uglavnom u dobrotvorne svrhe;

(c) izložbe i manifestacije koje se održavaju uglavnom u naučne, tehničke, zanatske, umjetničke, obrazovne ili kulturne svrhe, sportske svrhe, vjerske svrhe ili radi vršenja vjerske službe, sindikalnih aktivnosti ili turizma, odnosno radi promoviranja međunarodnog razumijevanja;

(d) sastanci predstavnika međunarodnih organizacija ili kolektivnih tijela;

(e) službene ili komemorativne ceremonije ili okupljanja; ali ne i izložbe postavljene u privatne svrhe u komercijalnim trgovinama ili prostorijama radi prodaje robe iz stranih zemalja.

7. Carinska olakšica navedena u stavu 5. ovog člana ograničava se na uzorke koji su:

(a) uvezeni bez plaćanja dažbine jer potiču iz trećih zemalja ili su dobiveni na izložbama od robe uvezene u rasutom stanju iz tih zemalja;

(b) ekskluzivno podijeljeni posjetiocima na izložbi besplatno za upotrebu ili konzumiranje licima kojima su ponuđeni;

(c) prepoznatljivi kao reklamni uzorci niske jedinične vrijednosti;

(d) koji mogu lako da se prodaju i tamo gdje je to prikladno, upakuju na takav način da je količina određenog proizvoda manja od najmanje količine istog proizvoda koja se stvarno prodaje na tržištu;

(e) u slučaju prehrambenih proizvoda i pića koja nisu upakovana na način pomenut u tački

(d), to su uzorci koji se konzumiraju na licu mjesta za vrijeme samog održavanja izložbe;

(f) koji, u svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovaraju karakteru izložbe, broju posjetilaca i obimu učešća određenog izlagača.

8. Carinska olakšica navedena u stavu 7. tačka (b) ovog člana ograničava se na robu koja je:

(a) konzumirana ili uništena na izložbama; i

(b) koja, po svojoj ukupnoj vrijednosti i količini, odgovara svrsi i karakteru izložbe, broju posjetilaca i obimu učešća određenog izlagača.

9. Carinska olakšica navedena u stavu 8. tačka (a) i (b) ovog člana ne odobrava se za:

(a) alkoholne proizvode;

(b) duhan i proizvode od duhana;

(c) goriva, bilo čvrsta, tečna ili plinovita.

Član 17.

Pošiljke koje se šalju organizacijama i koje štite autorska prava ili prava industrijskog i komercijalnog patenta

Od plaćanja dažbine oslobađaju se trgovački znaci, modeli ili dizajni i njihovi prateći dokumenti, kao i prijave za priznanje patenata, izuma i slično, koji se podnose organima nadležnim za bavljenje zaštitom autorskih prava ili prava na industrijske ili komercijalne patente.

Član 18.

Roba koja se uvozi u svrhu pretraga analize ili testiranja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se roba koja treba biti podvrgnuta pretragama, analizi, ili testovima kako bi se utvrdio sastav, kvalitet i druge tehničke karakteristike u svrhu informiranja ili industrijskog ili komercijalnog istraživanja.

2. Oslobađanje se odobrava samo pod uslovom da se robe za pretragu, analizu ili test kompletno iskoriste, ili unište u toku pretraga, analize ili testiranja.

3. Robe koje se koriste u pretragama, analizi ili testovima koje same po sebi predstavljaju trgovačke promotivne svrhe, ne mogu biti oslobođene od dažbina.

4. Oslobađanje se odobrava samo u odnosu na količinu roba koje su striktno neophodne u svrhu u koju se uvoze i te količine za svaki pojedini slučaj određuju nadležni organi.

5. Oslobađanje iz stava 1. ovog člana odnosi se na robe koje nisu u potpunosti iskorištene ili

uništene tokom pretraga, analiza ili testova, pod uslovom da se preostali proizvodi u dogovoru i pod nadzorom nadležnih organa:

(a) u potpunosti unište ili po završetku pretraga, analiza ili testova pretvore u trgovački bezvrijednu robu;

(b) ustupaju entitetima ili Brčko Distriktu bez ikakvih troškova, kada je to moguće prema domaćim zakonima;

(c) u propisno obrazloženim okolnostima izvezu van carinskog područja BiH.

6. U svrhu stava 5. ovog člana "preostali proizvodi" znače proizvode koji su proizašli iz

pretraga analiza ili testova ili proizvodi koji nisu stvarno korišteni.

7. Kada se primjenjuje stav 5. ovog člana proizvodi koji preostanu na kraju pretraga, analiza ili testova iz stava 1. ovog člana postaju predmetom odgovarajućih uvoznih dažbina po carinskoj stopi koja se primjenjuje na dan završetka pretraga, analiza ili testova, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti koju nadležni carinski organ utvrdi ili prihvati na taj dan. Međutim, zainteresirana stranka može, u dogovoru i pod nadzorom nadležnih carinskih organa, pretvoriti preostali proizvod u otpad, u kom slučaju se na taj otpad primjenjuju uvozne dažbine u vrijeme pretvaranja.

8. Carinski organi određuju rok u kojem se pretrage, analize ili testovi moraju izvršiti i administrativne radnje i postupaci završiti kako bi se osigurala upotreba robe u namijenjene svrhe.

Član 19.

Počasna odlikovanja, nagrade i darovi

Od plaćanja dažbine oslobađaju se počasna odlikovanja, nagrade, darovi, pehari, medalje i slični predmeti dodijeljeni u okviru međunarodnih događaja i međunarodnih odnosa, i to:

a) sva počasna odlikovanja koja strana vlada u trećoj zemlji dodijeli određenom licu; ili

b) svi pehari, medalje ili slični predmeti koji su u osnovi simboličnog karaktera, a koji se određenom licu dodjeljuju u trećoj zemlji kao nagrada za aktivnosti tog lica na polju umjetnosti, nauke, sporta ili javne službe ili kao priznanje za zasluge ostvarene na određenoj manifestaciji.

Član 20.

Obrazovni, naučni i kulturološki materijali, naučni instrumenti i aparati

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, naučni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor bez obzira ko je primalac i kakva može biti namjena takvih materijala.

2. Od plaćanja dažbine oslobađaju se obrazovni, naučni i kulturološki materijali navedeni u listi koju usvaja Upravni odbor pod uslovom da su namijenjeni:

(a) javnim obrazovnim, naučnim ili kulturološkim ustanovama ili organizacijama;

(b) za ustanove ili organizacije koje su navedene u gore navedenoj listi, pod uslovom da su nadležni organi u BiH odobrili prijem takvih proizvoda bez plaćanja dažbine.

3. Naučni instrumenti i aparati koji nisu uvršteni u stav 2. ovog člana uvoze se bez plaćanja uvoznih dažbina kada se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.

4. Olakšica iz stava 3. ovog člana ograničava se na sljedeće naučne instrumente i aparate:

(a) koji su namijenjeni:

(i) javnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem i onim dijelovima javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem;

(ii) privatnim ustanovama koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, a kojima su nadležni organi u BiH odobrili da uvezu takve proizvode bez plaćanja dažbine; i

(b) u mjeri u kojoj se ti instrumenti ili aparati ekvivalentne naučne vrijednosti ne proizvode u BiH.

5. Olakšica se također primjenjuje i na:

a) rezervne dijelove, komponente ili pribor koji su posebno podesni za naučne instrumente ili aparate, pod uslovom da su ti rezervni dijelovi, komponente ili pribor uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati, ili ako su naknadno uvezeni, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za instrumente ili aparate:

(i) koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uslovom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek naučnog karaktera u trenutku kada se zatraži olakšica za određene rezervne dijelove, komponente ili pribor;

(ii) koji bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za posebne rezervne dijelove, komponente ili pribor.

(b) alati koji se koriste za održavanje, provjeru, kalibraciju ili popravku naučnih instrumenata ili aparata, pod uslovom da su:

(i) ti alati uvezeni u isto vrijeme kad i takvi instrumenti i aparati ili, ako su uvezeni naknadno, da se mogu identificirati kao takvi koji su namijenjeni za posebne instrumente i aparate;

(ii) koji su bili prethodno uvezeni bez plaćanja dažbine, pod uslovom da su takvi instrumenti i aparati još uvijek naučnog karaktera u vrijeme kada se zatraži olakšica za alate; ili

(iii) koji bi imali pravo na olakšicu u trenutku kada se ta olakšica zatraži za alate; i da se

(iv) ekvivalentni alati ne proizvode u BiH.

6. Odobravanje olakšica za naučne instrumente ili aparate i alate, koje pravno lice registrirano van BiH šalje kao poklon ustanovama iz stava 4. tačka (a) ovog člana,

ne podliježu uslovima predviđenim u stavu 4. tačka (b) i 5. tačka (b) ovog člana. Međutim, mora se utvrditi da poklanjanje dotičnih naučnih instrumenata ili aparata nije potaknuto bilo kakvim komercijalnim razlozima od strane donatora.

7. Predmeti iz stava 2. ovog člana i naučni instrumenti ili aparati koji su uvezeni bez plaćanja dažbine u skladu sa uslovima predviđenim u st. 2. do 6. ovog člana ne smiju se posuđivati, iznajmljivati ni ustupati, uz naknadu ili besplatno, bez prethodnog obavještanja nadležnih carinskih organa.

Ako se neki artikal pozajmi, iznajmi ili ustupi poduzetništvu ili organizaciji koja ima pravo na olakšice u skladu sa stavom 1. ili 4. tačka (a) ovog člana, olakšica se nastavlja davati pod uslovom da preduzeće ili organizacija koristi artikal, instrument ili aparat u svrhe kojima se stiče pravo na takvu olakšicu.

U drugim slučajevima, posuđivanje, iznajmljivanje ili ustupanje podliježe prethodnom plaćanju uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan posuđivanja, iznajmljivanja ili ustupanja na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od strane nadležnih carinskih organa.

8. Preduzeće ili organizacije iz st. 1. i 2. ovog člana, koje prestanu ispunjavati uslove za sticanje prava na olakšicu, odnosno koje predlažu da koriste artikle uvezene bez plaćanja dažbine u druge svrhe od onih koje su predviđene tim stavovima, o tome obavještavaju nadležne carinske organe.

Artikli koji ostanu u posjedu preduzeća ili organizacija koje prestanu ispunjavati uslove za sticanje prava na olakšicu, podliježu plaćanju odgovarajućih uvoznih dažbina po stopi koja se primjenjivala na dan kada su se ti uslovi prestali ispunjavati, a na osnovu vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnih carinskih organa.

Artikli koje preduzeće ili organizacije koje uživaju olakšicu koriste u druge svrhe osim onih koje su predviđene u st. 1. i 2. ovog člana podliježu plaćanju određenih uvoznih dažbina obračunatih na način koji se primjenjivao na dan kada su stavljeni u drugu upotrebu, a na osnovu vrste artikla i carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnih carinskih organa.

9. Stav 6., 7. i 8. ovog člana primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na proizvode iz stava 5. ovog člana.

Član 21.

Laboratorijske životinje i biološke i hemijske materije namijenjene za istraživanje

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se životinje koje su posebno pripremljene za laboratorijsku upotrebu, te biološke ili hemijske materije za koje ne postoji ekvivalentna proizvodnja na carinskom području BiH i koje se uvoze isključivo u nekomercijalne svrhe.

2. Olakšica iz stava 1. ovog člana ograničava se na životinje i biološke i hemijske materije koje su namijenjene za:

(a) javne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, kao i one dijelove javnih ustanova koji se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem; ili

(b) privatne ustanove koje se kao osnovnom djelatnošću bave obrazovanjem ili naučnim istraživanjem, a koje su nadležni organi ovlastili da primaju takvu robu bez plaćanja dažbine.

Član 22.

Terapeutske supstance ljudskog porijekla i reagensi za određivanje krvnih grupa i tipova tkiva

1. Od plaćanja dažbine oslobađaju se terapeutske supstance ljudskog porijekla, reagensi za određivanje krvnih grupa i reagensi za određivanje tipova tkiva.

2. U svrhe stava 1. ovog člana:

(a) "terapeutske supstance ljudskog porijekla" znače ljudsku krv i njene derivate (cjelokupna ljudska krv, osušena ljudska plazma, ljudski albumin i fiksni rastvori ljudskog plazmičkog proteina, ljudski imunoglobulin i ljudski fibrinogen);

(b) "reagensi za određivanje krvnih grupa" znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog porijekla za određivanje tipova krvnih grupa i za otkrivanje inkompatibilnosti krvi;

(c) "reagensi za određivanje tipova tkiva" znače sve reagense bilo ljudskog, životinjskog, biljnog ili nekog drugog porijekla za određivanje tipova ljudskog tkiva.

3. Olakšica se ograničava na proizvode koji su:

(a) namijenjeni institucijama ili laboratorijama odobrenim od nadležnih organa za korištenje isključivo u nekomercijalne medicinske ili naučne svrhe;

(b) popraćeni potvrdom o podudarnosti koju izdaje odgovarajući nadležni organ u trećoj zemlji polaska;

(c) smješteni u kontejnerima s posebnom oznakom koja ih identificira.

4. Olakšicom se obuhvata i poseban materijal za pakovanje koji je od bitne važnosti za prijevoz terapijskih supstanci ljudskog porijekla ili reagenasa za određivanje krvnih grupa ili tipova tkiva, kao i svi rastvori i pribor koji je potreban za njihovu upotrebu, a koji mogu biti uključeni u pošiljku.

Član 23.

Farmaceutski proizvodi koji se koriste na međunarodnim sportskim manifestacijama

Od plaćanja dažbine oslobađaju se farmaceutski proizvodi za ljudsku ili veterinarsku medicinsku upotrebu koji pripadaju licima ili životinjama koje stižu iz trećih zemalja da bi učestvovali na međunarodnim sportskim manifestacijama organiziranim u BiH u granicama neophodnim da bi se ispunili njihovi zahtjevi u toku cjelokupnog perioda njihovog boravka.

Član 24.

Lijekovi za ličnu upotrebu

1. Državljeni BiH i strani državljani oslobađaju se od plaćanja dažbine za lijekove za ličnu upotrebu koje donose sa sobom ili primaju u pošiljkama iz inozemstva.

2. Radi korištenja olakšice potrebno je prezentirati ljekarski recept.

Član 25.

Roba koja se uvozi povodom vjenčanja

1. Od plaćanja dažbine oslobađa se djevojačka sprema i predmeti domaćinstva (novi ili korišteni) koji pripadaju licu koje svoje uobičajeno mjesto boravka premješta iz strane zemlje u BiH povodom vjenčanja, kao i pokloni koje tim povodom daju lica iz inozemstva, s tim da vrijednost svakog poklona ne prelazi 2.000 KM.

2. Olakšica se odobrava samo sljedećim licima:

(a) čije je uobičajeno mjesto boravka bilo van carinskog područja BiH u neprekidnom periodu od najmanje 12 mjeseci;

(b) koje pruže dokaz o svom vjenčanju.

3. Olakšica se ne odobrava za alkoholne proizvode, duhan i proizvode od duhana.
4. Olakšica se odobrava samo u pogledu robe koja je stavljena za slobodan promet:
 - (a) ne ranije od dva mjeseca od dana određenog za vjenčanje (u ovom slučaju olakšica se uslovljava podnošenjem odgovarajuće garancije, čiji oblik i iznos određuju carinski organi); i
 - (b) ne kasnije od četiri mjeseca od dana vjenčanja.
5. Roba se može staviti u slobodan promet u nekoliko odvojenih pošiljki.
6. Dok ne istekne period od 12 mjeseci od dana kada je prihvaćeno njeno stavljanje u slobodan promet, roba koja je uvezena bez plaćanja dažbine povodom vjenčanja ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati, bilo uz naknadu ili besplatno, bez dobivanja prethodne saglasnosti od nadležnih carinskih organa.
7. Svako posuđivanje, davanje u vidu garancije, iznajmljivanje ili ustupanje prije isteka roka navedenog u stavu 6. ovog člana povlači za sobom plaćanje odgovarajuće dažbine na dotičnu robu po stopi koja se primjenjuje na osnovu vrste robe ili carinske vrijednosti utvrđene ili prihvaćene tog dana od nadležnog carinskog organa.

Član 26.

Školski materijal

1. Oslobođeni su od plaćanja dažbine školska oprema, školski materijal i drugi predmeti domaćinstva koji predstavljaju uobičajene predmete namještaja za učeničku sobu, a koji pripadaju učenicima ili studentima koji dolaze da borave u carinskom područje BiH u svrhu njihovog školovanja u tom području i koji su namijenjeni za njihovu ličnu upotrebu za vrijeme njihovog školovanja.
2. U svrhu stava 1. ovog člana:
 - (a) "učenik ili student" znači svako lice koje je upisano u školsku ustanovu na području BiH da bi redovno pohađalo nastavu koja se u njoj nudi;
 - (b) "oprema" znači donje rublje ili posteljinu, kao i odjeću, bilo novu ili ne, uključujući i obuću;
 - (c) "školski materijal" znači predmete i instrumente (uključujući kalkulatore i pisaće mašine) koje učenici ili studenti obično koriste u svrhu njihovih studija.
3. Oslobođanje se odobrava najmanje jednom tokom školske godine.

Član 27.

Kovčezi sa tijelima i urne s pepelom preminulih lica i ukrasni predmeti koji ih prate

Od plaćanja dažbine oslobađaju se kovčezi s tijelima i urne s pepelom preminulih lica, te cvijeće, pogrebni vijenci i drugi ukrasni predmeti koji ih obično prate, kao i cvijeće, vijenci i

drugi ukrasni predmeti koje unose lica iz inozemstva za pogreb u BiH, a da se pritom ne radi

o komercijalnom unosu.

Član 28.

Međunarodne konvencije i ugovori

Ništa što je navedeno u ovom zakonu ne sprečava odobravanje:

1) carinskih olakšica u skladu s Bečkom konvencijom o diplomatskim odnosima od 18. aprila 1961. god.; Bečkom konvencijom o konzularnim odnosima od 24. aprila 1963. god. ili drugim konzularnim konvencijama, odnosno Njujorškom konvencijom od 16. decembra 1969. god. o specijalnim misijama;

2) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama dogovorenim međunarodnim sporazumima ili sporazumima o sjedištima ustanova čiji je potpisnik ili neka strana zemlja ili međunarodna organizacija, uključujući i carinsku olakšicu koja se odobrava u povodom održavanja međunarodnih sastanaka;

3) carinskih olakšica po uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu međunarodnih sporazuma koje je BiH zaključila, a kojima se uspostavljaju kulturni ili naučni instituti ili organizacije po međunarodnom zakonu;

4) carinskih olakšica prema uobičajenim privilegijama i imunitetima dogovorenim u kontekstu sporazuma o kulturnoj, naučnoj ili tehničkoj suradnji zaključenim sa stranim zemljama;

5) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima koje je BiH zaključila s trećim zemljama, a kojima se preciziraju zajedničke mjere za zaštitu lica ili okoline;

6) posebnih carinskih olakšica uvedenih prema sporazumima zaključenim sa susjednim trećim zemljama, a koje se opravdavaju karakterom trgovine u pograničnoj zoni s tim zemljama;

7) carinskih olakšica u kontekstu sporazuma u koje se ušlo na osnovu reciprociteta sa stranim zemljama koje su potpisnice Konvencije o međunarodnom civilnom vazdušnom prometu (Chicago 1944.) u svrhu primjene Preporučenih postupaka 4.42 i 4.44 iz Aneksa 9. te Konvencije (osmo izdanje, juli 1980. god.).

Član 29.

1. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine na osnovu čl. 5. i 13. ovog priloga ne smije se prodavati, posuđivati, davati drugom na upotrebu, davati u vidu garancije, iznajmljivati ili prijenositi kao osiguranje za druge obaveze bez prethodnog obavještanja nadležnih carinskih organa i plaćanja dažbine do isteka roka i to roka od 12 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz člana 5. ovog priloga, a 36 mjeseci od dana stavljanja u slobodan promet za robu iz člana 13. ovog priloga.

2. Roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine, a koja je navedena u čl. 11. i 12. ovog priloga, ne smije se posuđivati, iznajmljivati ili ustupati uz naknadu ili besplatno bez prethodnog obavještanja carinskih organa o tome.

3. Ako se roba stavljena u slobodan promet uz oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovog priloga posuđuje, iznajmljuje ili prijenosi na organizaciju, koja i sama ima pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine iz čl. 11. i 12. ovog priloga, oslobađanje se nastavlja odobravati pod uslovom da ta organizacija koristi robu u svrhe kojima se stiče pravo na oslobađanje od plaćanja dažbine.

4. Svako postupanje s robom suprotno st.1., 2. i 3. ovog člana povlači za sobom plaćanje dažbine po stopi koja se primjenjuje na dan takve radnje, a na osnovu vrste robe i carinske vrijednosti koju je na taj dan utvrdio ili prihvatio carinski organ.